

موانع بکارگیری تکنیک مهندسی ارزش در مراحل مختلف پروژه‌های حمل و نقلی

محمد پوررضا^۱ - محمد حسین نیکوکردار^۲ - حسین محمدی‌جو^۳

۱. عضو هیئت علمی پژوهشکده حمل و نقل وزارت راه و ترابری Mohammad_pourreza@yahoo.com

۲. کارشناس گروه مهندسی ارزش شرکت مترا

۳. کارشناس ارشد گروه مهندسی ارزش شرکت مترا

چکیده

حمل و نقل به عنوان زیربنای توسعه پایدار، بخش عمده‌ای از بودجه‌های عمرانی کشور را به خود اختصاص می‌دهد. علاوه بر بودجه‌های مربوط به ساخت و توسعه شبکه حمل و نقل، سالانه هزینه‌های هنگفتی در این بخش جهت بهره‌برداری، نگهداری، بهسازی، اسقاط و یا تغییر کاربری پروژه‌ها صرف می‌گردد لذا ضرورت صرفه‌جویی مالی و بالابردن ارزش حاصل از انجام فعالیت‌های مربوطه و ایجاد شتاب در روند توسعه این بخش بسیار ضروری است.

صنعت حمل و نقل همواره با بهره‌گیری از تکنیک‌ها و فناوری‌های نوین در جهت افزایش دانش و کاهش هزینه‌ها با حفظ کارکردهای مورد انتظار گام برداشته و با تلفیق دو عامل سرمایه و دانش به روند رشد خود شتاب بخشیده است. در سال‌های اخیر تکنیک مهندسی ارزش به عنوان یکی از مهمترین این تکنیک‌ها، مطرح بوده است.

بکارگیری مهندسی ارزش در این صنعت همواره با موانع مختلفی روبرو می‌باشد که می‌توان این موانع را به دو بخش متدولوژیک (علمی) و اجرایی طبقه‌بندی نمود. در این مطالعه موانع مرتبط به بخش علمی و همچنین موانع مربوط به بخش اجرایی استخراج گردیده و به اولویت‌بندی آنها در هر یک از مراحل پروژه حمل و نقلی (تعریف مفهومی، توجیه فنی و اقتصادی، فاز اول مطالعات، فاز دوم مطالعات، انجام مناقصه، اجرا، بهره‌برداری، اصلاح یا تغییر اساسی و اسقاط) پرداخته شده است. از سوی دیگر تلاش شده تا دلایل عمده انجام مهندسی ارزش و میزان اثربخشی آن از جنبه‌های اثربخشی تئوری و عملی در مراحل مختلف پروژه مورد بررسی قرار گیرد.

نهایتاً با توجه به اثر بخشی تئوریک و عملی مهندسی ارزش در هر مرحله و از سوی دیگر با توجه به میزان تأثیر منفی هر یک از موانع در مراحل فوق‌الذکر، جمع‌بندی نهایی در خصوص اولویت‌بندی مشکلات مهندسی ارزش در هریک از مراحل مختلف پروژه حمل و نقلی انجام شده است.

کلمات کلیدی: مهندسی ارزش، پروژه‌های حمل و نقلی، پیاده‌سازی، راهکارها